

ט"ז טבת, תשע"ט

24.12.2018

הוראה מספר 1 - החלת עקרונות ה-PFMI על המערכות

1. מבוא

באפריל 2012, פרסם ה-BIS¹ את דוח העקרונות לתשתיות הפועלות בשוק הפיננסי "Principles for Financial Market Infrastructure", להלן: "העקרונות החדשים" או ה-PFMI². הדוח קובע עשרים וארבעה עקרונות בינלאומיים שיחולו על כלל התשתיות הפיננסיות, וביניהן - מערכות תשלומים (Payment Systems), מערכות להפקדת ניירות ערך (Central Securities Depository), מערכות לסליקת ניירות ערך (Securities Settlement System), צדדים נגדיים מרכזיים (Central Counterparty) ועל מערכות למסחר (Trade Repository). עקרונות אלו איחדו, הרחיבו וחזקו את העקרונות הקודמים.³ העקרונות החדשים קובעים סטנדרטים ודרישות בתחומים שונים, ובין היתר מתייחסים גם לקשר ולתלות ההדדית בין מערכות התשלומים (Interdependencies) היכולים להוביל להתפשטות רחבה של סיכונים.

בדצמבר 2012 פרסמו ה-BIS (Bank of International Settlements) והוועדה הטכנית של הארגון הבינלאומי להסמכת הביטחונית (Committee on Payment and Settlement Systems - CPSS-IOSCO) דוח המכיל את מסגרת הגילוי לעקרונות החדשים ("מסגרת הגילוי") ואת המתודולוגיה להערכת עמידתן של תשתיות שוק פיננסי בעקרונות החדשים ועמידתן של רשויות בתחומי אחריותן ("Disclosure Framework and Assessment Methodology") (להלן: "מתודולוגיית הערכה").⁵ מטרת דוחות אלו לקדם את העמידה בעקרונות ובתחומי האחריות המפורטים בדוח העקרונות לתשתיות הפועלות בשוק הפיננסי, העקרונות החדשים, שפורסם באפריל 2012.

בנק ישראל, המפקח על מערכות התשלומים בישראל, בחן את עקרונות הפעילות של התשתיות בשוק הפיננסי (Principles for Financial Market Infrastructure) אשר פורסמו על ידי ה-BIS, והחליט לאמץ ולהחיל עקרונות אלו בישראל.

¹ מסמך העקרונות החדשים נכתב על ידי הוועדה למערכות תשלומים וסליקה (CPSS) והוועדה הטכנית של הארגון הבינלאומי של הרשויות לניירות ערך (IOSCO).

² <http://www.bis.org/publ/cpss101a.pdf>

³ שלוש מערכות התקנים שהיו קיימות עבור תשתיות שוק פיננסי - עקרונות הליבה עבור מערכות תשלומים בעלות חשיבות מערכתית (CPSIPS), המלצות למערכות סליקת ניירות ערך (RSSS), והמלצות לצדדים נגדיים מרכזיים (RCCP).

⁴ השם של ה-CPSS שונה ל-CPMI (Committee on Payments and Market Infrastructures) ב-01.09.14

<http://www.bis.org/press/p140901.htm>

<http://www.bis.org/publ/cpss106.pdf>

מטרת ההוראה היא להבהיר את המשמעויות העולות מהחלת עקרונות ה-PFMI על מערכות התשלומים אשר הוכרזו כמערכות "מבוקרות" או "מבוקרות מיועדות" בהתאם לחוק מערכות תשלומים, התשס"ח-2008 ואת המצופה ממפעיל מערכת כאמור מתוך מטרה להבטיח את היעילות והיציבות של מערכות התשלומים בישראל.

2. הגדרות

<p>כהגדרתם בחוק מערכות תשלומים ;
מפעיל מערכת תשלומים מבוקרת
ומפעיל מערכת תשלומים מבוקרת
מיועדת ;
יחידת הפיקוח על מערכות תשלומים
באגף מערכות תשלומים וסליקה
בבנק ישראל ;
PFMI - עקרונות בינלאומיים
שפורסמו על ידי ה-BIS בנושא
הפיקוח על התשתיות הפיננסיות ;
דוח שגובש בעניין העקרונות
לתשתיות השוק הפיננסי, הדוח
מכיל את מסגרת הגילוי לתשתיות
השוק הפיננסי ואת המתודולוגיה
להערכת עמידתן של תשתיות שוק
פיננסי בעקרונות ;
בנק לסליקה בינלאומי ;</p> | <p>"מערכת תשלומים", "מערכת מבוקרת",
"מערכת מבוקרת מיועדת",
"מפעיל של מערכת תשלומים" -
"מפעיל מערכת תשלומים" או "מפעיל מערכת" -
"הפיקוח על מערכות התשלומים" או "הפיקוח" -
" עקרונות לתשתיות השוק הפיננסי " -
"מסגרת גילוי ומתודולוגיית הערכה" -
"BIS" -</p> |
|---|--|

3. תחולה

- 3.1. הוראה זו תחול על כל מפעיל מערכת תשלומים אשר הוכרזה על ידי הנגיד כמערכת מבוקרת או מערכת מבוקרת מיועדת.
- 3.2. בנק ישראל רשאי בנסיבות העניין להתיר או לפטור מערכת תשלומים מתחולת סעיפים מסוימים בהוראה זו ולחזור בו מהפטור הניתן.

4. דרישות ממפעיל מערכת

- 4.1. למנות בעל תפקיד, בעל היכרות מספקת אודות מערכת התשלומים, שיהיה אחראי ליישום תהליך אימוץ ויישום העקרונות במערכת. בעל התפקיד יהווה כתובת להיבטים שונים הקשורים לפעילות המערכת הנוגעים לעקרונות ה-PFMI.
- 4.2. לפעול על מנת להטמיע ולהחיל במערכת את העקרונות בהתאמות הנדרשות לשוק המקומי ולמערכת התשלומים.
- 4.3. מפעיל המערכת יקיים הערכה עצמית בהתאם למתודולוגיית ההערכה⁶. מתודולוגיית ההערכה כוללת מספר שיקולים על פיהם תיבחן עמידת המערכת בכל עיקרון. בהתאם, מפעיל המערכת ירכז את המידע הדרוש עבור בחינת כל אחד מהשיקולים העיקריים החלים, יגבש מסקנות לעמידת המערכת בכל עיקרון, יקצה לה דירוג לעמידה זו בהתאם לדירוג המפורט במתודולוגיה ויערוך דוח הערכה עצמית על המערכת.
- 4.4. בהתאם לתוצאות ההערכה העצמית שבוצעה, מפעיל המערכת יגבש תוכנית הכוללת צעדים לצמצום הפערים ואו ההתנגשויות שזוהו (להלן: "תוכנית הצמצום") על מנת להבטיח את עמידת המערכת בעקרונות ה-PFMI ויקבע לוחות זמנים ליישומם.
- 4.5. מפעיל המערכת יגדיר את מסגרת הגילוי עבור מערכת התשלומים בהתאם לתבנית הגילוי המפורטת בנספח א' לפרק מסגרת הגילוי במסמך מסגרת הגילוי ומתודולוגיית ההערכה⁷.

5. המידע המדווח

- 5.1. מפעיל מערכת תשלומים ימסור לפיקוח את דוח ההערכה העצמית. דיווח זה יכלול את ההערכה העצמית שבוצעה, את הפערים ואו ההתנגשויות שזוהו ואת הסיכונים הקשורים לפערים אלו והשפעתם על המערכת.
- 5.2. מפעיל מערכת תשלומים ימסור לפיקוח את תוכנית הצמצום. הדיווח יכלול פירוט על פעולות שבוצעו ועל פעולות מתוכננות להתאמת המדיניות, הכללים, הנהלים ותהליכי העבודה לעקרונות.
- 5.3. מפעיל המערכת ידווח לפיקוח על מסגרת הגילוי. הדיווח יכלול את נספח א' למסגרת הגילוי.

6. תדירות הדיווח

- 6.1. אחת לשנה, מפעיל מערכת התשלומים יעביר לפיקוח את המידע הנדרש בדבר ממצאי ההערכה העצמית שבוצעה ולא יאוחר משבעה ימים קלנדריים לאחר אישורם על ידי הגורם המוסמך הרלוונטי.

⁶ מסמך מסגרת הגילוי ומתודולוגיית הערכה יישמש את המפקח על מערכות התשלומים כבסיס לבחינת עמידת המערכות המפוקחות ב-24 העקרונות.

⁷ <http://www.bis.org/publ/cpss106.pdf>

6.2. מפעיל מערכת התשלומים יעביר לפיקוח אחת לרבעון דיווח מפורט בדבר סטטוס יישום תוכנית הצמצום.

6.3. מפעיל המערכת יעביר לפיקוח את מסגרת הגילוי אחת לשנתיים. במידה ויחולו שינויים מהותיים במערכת או בסביבתה, מפעיל המערכת יעדכן את מסגרת הגילוי ויעביר את המסגרת המעודכנת לא יאוחר משבעה ימים קלנדריים לאחר אישורם על ידי הגורם המוסמך הרלוונטי.

7. המצאת המידע לבנק ישראל

7.1. מפעיל מערכת תשלומים יעביר את המידע שבהוראה זו באמצעות תקשורת מאובטחת ("יישום הכספת"). שימוש ביישום הכספת יבוצע לאחר תיאום מקדים עם הפיקוח על מערכות התשלומים בבנק ישראל. הפיקוח על מערכות תשלומים רשאי לאשר את העברת המידע באמצעים אחרים.

7.2. המידע שבהוראה זו יועבר על ידי מפעיל המערכת לאנשי הקשר שימונו לעניין זה בפיקוח על מערכות תשלומים בבנק ישראל.

7.3. מפעיל מערכת תשלומים שהעביר מידע לפי הוראה זו, יודא את קבלת המידע אצל אנשי הקשר, כאמור בסעיף קטן (7.2) באמצעות הטלפון או באמצעות מייל מאנשי הקשר המאשר את קבלת המידע.

7.4. הדיווח לפיקוח יימסר באמצעות מסמך ממוחשב ולא בכתב יד.

7.5. הגשת הדוחות תתבצע במועדים הקבועים לכל דוח. במידה ומפעיל מערכת התשלומים סבור כי הגשת הדוח לא תתבצע במועד הנקוב, עליו להעביר לפיקוח, באמצעות הדואר האלקטרוני, בקשה בכתב לדחיית מועד הגשת הדוח. הבקשה תכלול, בין היתר, את הפעולות שנקטו עד בקשת הדחייה, את הסיבות לבקשת הדחייה ואת תאריך היעד המבוקש להגשתו. דיווח שדחיית הגשתו לא תאושר על ידי הפיקוח על מערכות התשלומים יוגש במועד שנקבע לאותו דיווח.

8. פרסום ועדכון ההוראה

תאריך הפרסום	מהות העדכון
20.11.2016	פרסום ההוראה
24.12.2018	עדכון